

Pospešitev sklenitve pogodbe z Japonsko

Amerika se skuša izogniti zastoju. Opozicija
s strani Rusije in dežel britanskega imperija
se obeta

Washington, D. C., 14. jun. — Ustanovljen za reševanje evropskih problemov in da pogajanja glede pogodbe za Japonsko ne spadajo v področje sveta. Ker si Amerika prisvaja pravico vetiranja, bo morala priznati to pravico tudi drugim vesilam. Iz Londona je prišla vest, da se bodo predstavniki dežel britanskega imperija sestali v Canberri, Avstraliji, v avgustu. Na sestanku se bodo vršile preliminarne razprave o japonskih mirovnih problemih. V Londonu in Washingtonu priznavajo pottekoče, povezane s pripravami glede sklicanja mirovne konference.

Domače vesti

Iz Clevelanda

Cleveland. — Dne 11. junija je umrl John Sterle, star 52 let, doma iz Kozariš pri Starem trgu in v Ameriki 34 let. Zadnja leta se je bavil s prodajanjem zemljišč. Žena mu je umrla pred tremi leti. Tukaj zapuščata dva sinova in pet hčera, v stari domovini pa brate in druge sorodnike. — Poročila sta se George Pančur in Angela Arh. — Družina Joe Turk je dobila novorojenčka.

Prvorojenka

Strabane, Pa. — Družina Robert in Hermina Smith je dobila hčerko prvorojenke, družstvo 138 SNPJ pa novo članico v mladinski oddelek. Čestitke!

Nov grob

Livingston, Ill. — Po šestih letih bolehanja na srčni hibi je umrla Mary Mikletti, stara 54 let in rojena na Češkem. Bila je članica društva 96 SNPJ. Tukaj zapuščata dva vnuka. Družstvo izreka prizadeletni družini sožalje.

Iščejo svojce

Virginia, Minn. — Angela Schneller, 118 Tenth St., Virginia, Minn., želi izvedeti za naslov Katarine Ribič, doma iz Preselja, Jugoslavija, ker gre za važno stvar iz starega kraja.

Renton, Wash. — Helena Brvar, poročena Smrkol, želi izvedeti za svojega brata, doma iz vasi Suhi Potok 24, pošta Medvaja, Izlake Kolovrat, Zagorje ob Savi, Jugoslavija. Kdor ve zanj, naj piše na naslov: Fred Medvešek, 111 N. Main St., Renton, Wash.

CILJ AMERIKE JE MIR IN PRIJATELJSTVO Z DRŽAVAMI

Ottawa, Kanada, 14. jun. — Predsednik Truman je pred povratkom v Washington izjavil, da je cilj Amerike svetovni mir in prijateljstvo z vsemi državami. Njegova izjava se smatra za značilno, ker je prej v svojem govoru v kanadskem parlamentu ponovno naglasil svojo doktrino, ki je boj proti komunizmu povsod in ameriška pomoč vsem državam, ki se bore proti komunizmu.

V njegovi izjavi je bila implikacija, naj se Rusija pridruži Ameriki v prizadevanjih za doseg trajnega mira. "Amerika," je dejal, "ima na vidiku samo eden cilj. Ta je svetovni mir in prijateljstvo z vsemi državami." Kanadski premier W. L. Mackenzie King je dejal, da bo v imenu kanadskega ljudstva izrazil mnenje, da se strinja s predstavniki Trumanom. Dostavil je, da upa, da bodo Trumanove besede dobile odmev pri vseh miroljubnih ljudeh.

Ruski delegat posvaril komisijo

Fašistične aktivnosti
na Japonskem

Lake Success, N. Y., 14. jun. — Andrej A. Gromiko, ruski delegat, je posvaril razorožitveno komisijo Združenih narodov, da ne bo izvršila poverjene ji naloge, ako ne bo sprejela sovjetskega načrta, ki določa kontrolo atomske energije. Načrt je spojen s problemom razorožitve.

Gromiko se je več tednov trudil, da pridobi komisijo za sprejetje načrta. Izjavil je, da je generalna skupščina Združenih narodov priznala važnost ruskega načrta s sprejetjem resolucije v decembru lanskega leta.

Polkovnik W. R. Hodgson, avstralski delegat, je kritiziral reprezentante vesil, ker niso zložili dolgega zastoja med Rusijo in Ameriko. Zastoj je nastal med člani razorožitvene komisije, ki se ne morejo zediniti. Seja članov komisije je bila zaključena in objavljeno naznanilo, da se bodo ponovno sestali prihodnji teden.

Gromiko je izrekel obdolžitev, da japonska vlada pod ameriško kontrolo zapira oči in noče videti fašističnih aktivnosti na Japonskem. Poudaril je, da se stara japonska vojaška klika vzdržuje na površju z ameriško pomočjo.

Japonska vlada še ni storila nobenega koraka za odpravo fevdalnega sistema. Ona celo odreja aretacije voditeljev protivladnih političnih grup.

Unija naznanila podpis pogodbe

Stavka proti avtni
kompaniji končana

Detroit, Mich., 14. jun. — Unija združenih avtnih delavcev, vključena v Kongresu industrijskih organizacij, je naznanila podpis pogodbe s Packard Motor Car Co. Pogodba določa zvišanje plače za 15 centov na uro.

Konflikt med avtno unijo in Continental Motor Co. je bil izravnal. Kompanija je morala zapreti vrata zaradi stavke, v kateri je bilo udeleženo 1.200 delavcev.

Hudson Motor Co. je naznanila dosego sporazuma z unijo pisarniških delavcev, ki so zastavkali za zvišanje plače. V znak simpatije so zastavkali tudi avtni delavci.

Stavka delovodij proti Ford Motor Co. se nadaljuje. Oklica na je bila 23. maja.

BOLGARSKI PAR- LAMENT IZKLU- ČIL OPOZICIJO

Voditelji komunistične
stranke raztegnili
čistko

OBSODBA ARETACI-
JE PETKOVA

Sofija, Bolgarija, 14. jun. — Komunistična domovinska fronta je raztegnila čistko z izključitvijo 23 poslancev, članov agrarne stranke, ki vodi opozicijo proti vladi, iz parlamenta. Obdoličila jih je, da so orodje in lutke Nikolaja Petkova, tajnika agrarne stranke, ki je bil aretiran zadnji teden.

Podlaga akciji parlamenta, ki je pod kontrolo domovinske fronte, je bilo naznanilo, da so vladni preiskovalci odkrili v privatnih pismih Petkova spisane resignacije 23 poslancev. Vladi naklonjeni poslanci so izjavili, da so prizadeti s tem priznanim krivdom.

Izključeni poslanci so bili najbolj aktivni v stranki opozicije pod vodstvom Petkova. Slednji je bil aretiran na obtožbo kovanja zarote proti vladi in državi.

(Ameriški državni department je v notih bolgarski vladi ostro obsodil aretacijo Petkova. V tej je tudi naglasil, da je Petkov vodilni zagovornik civilnih svoboščin v Bolgariji.)

V parlamentu sprejeta resolucija pravi, da so prizadeti poslanci izgubili prestiž in ne morejo biti več člani parlamenta. V teku debate se je naglašalo, da so se prostovoljno odpovedali osebnim pravicam, ko so postali orodje Petkova.

V bolgarskem parlamentu ima agrarna stranka 86 sedežev. Ekskuzivni odbor stranke je podal izjavo, v kateri je naglasil, da morajo izključeni poslanci obdržati svoje pozicije.

Na podlagi parlamentarnih pravil morajo odstavljene poslance nadomestiti drugi reprezentanti iste stranke.

Številne žrtve letalskih nesreč

Mnogo oseb ubitih
in ranjenih

Springfield, Vt., 15. jun. — Vojaško letalo B-29 je v deževnem viharju treščilo ob hrib Hawk in se razbilo. Besednik armade je dejal, da je bilo v letalu 12 članikov in članov posadke in vsi so se ubili.

Leesburg, Va., 15. jun. — Trupla 50 potnikov v letalu družbe Capital Airlines so bila najdena v gorovju v bližini tega mesta. Letalo je bilo na poti iz Chicaga v Norfolk, Va., ko se je pripetila nesreča.

Fort Knox, Ky., 15. jun. — Vojaško transportno letalo C-47 je treščilo na tla in se razbilo nekaj minut po odletu z letališča Godman. V letalu je bilo 22 oseb in 21 je bilo ranjenih. Pilot letala je bil saržent Curtis M. Green.

Mornarji zapretili z oklicem stavke

New York, 14. jun. — Voditelji petih mornarskih unij CIO so zapretili z oklicem stavke. Uradniške parobrodne kompanije na vzhodu in zahodu so obdoličili zavladačev pogajanj glede sklenitve nove pogodbe. Unije imajo čez 200.000 članov.

Bevin pohvalil Marshallov načrt

Odločitev o znižanju
dovoza živil

London, 14. jun. — Zunanji minister Ernest Bevin je pohvalil načrt ameriškega državnega tajnika Marshalla in naznanil, da se britska vlada strinja z njim. Načrt predvideva ameriško finančno pomoč evropskim državam, da bodo te lahko utrile svojo ekonomijo.

Bevin je naznanil, da se bo posvetoval z reprezentanti Francije in drugih držav. Izrazil je upanje, da bo Marshallov načrt dobil zadovoljiv odmev, kakor tudi zadovoljstvo, ker Marshall ni izločil Rusije, temveč jo povabil, naj kooperira z Ameriko.

Britski zunanji minister je označil načrt za realistično potezo, od katere bodo imele evropske države korist. Istočasno je naznanil, da so se člani britske delavske vlade odločili za znižanje dovoza živil v Veliko Britanijo. Vlada bo prihranila rezerve ameriških dolarjev, ker se je Marshall izrekel za pomoč evropskim državam.

Uradno naznanilo pravi, da bo kmalu dospel v London Herve Alphand, načelnik ekonomskega oddelka v francoskem zunanjem ministrstvu. Sestal se bo s člani Attleejeve vlade in razpravljal z njimi glede povečanja dovoza premoga iz Porurja, nemške province, v Francijo. Porurje je v britski okupacijski coni.

Ogrski poslanec napadel novo vlado

Budimpešta, Ogrska, 14. jun. — Poslanec Deszo Suljak, vodja svobodne stranke, je v svojem govoru v parlamentu napadel novo ogrsko vlado. Obdolžil jo je političnega ustrahovanja. Napad je izval vihar v parlamentu in Istvan Kossa, komunist in podpredsednik parlamenta, je moral zaključiti sejo.

Francija potrdila italijansko pogodbo

Pariz, 14. jun. — Francoska narodna skupščina je ratificirala italijansko mirovno pogodbo. Zadeveni predlog je bil sprejet soglasno. Velika Britanija in ameriški senat sta prej potrdila pogodbo. Slična akcija se pričakuje s strani Rusije.

Organizacija Ku Klux Klan izgubila čarter

Atlanta, Ga., 14. jun. — Organizacija Ku Klux Klan je izgubila čarter kot korporacija, kar pomeni, da ne bo več aktivna v tej državi. Vrhovni državni sodnik Bond Almand je odredil razpust organizacije.

RUSKA ZAVRNITEV BRITSKE NOTE PO- VZROČILA PRESENEČENJE V LONDONU

London, 14. jun. — Besedniki Zdrženih narodov, naj razpravljajo o spremembah na Ogrskem. Dejal je, da upa, da parlament ne bo podvel nobenega neopredvidnega koraka, ki bi poslabšal situacijo.

Kontrast med Veliko Britanijo in Ameriko glede dogodbkov na Ogrskem je viden. Velika Britanija je zavzela stališče, da protestne note iz Londona in Washingtona ne bodo dosegle namena. Rusija in komunisti na Ogrskem bodo odločali o usodi dežele. V Londonu prevladuje mnenje, da bo Budimpešta s podporo Moskve korakala v smeri leve in da protesti ne bodo imeli nobenega učinka.

Ležišča urana odkrita v Avstraliji

Adelaide, Avstralija, 14. jun. — Vojni minister Cyril Chambers je naznanil, da so bila odkrita ležišča urana v bližini gore Painter. Uran se potrebuje pri izdelovanju atomskih bomb.

Izvajanje ekonomskega programa v Evropi

Državni tajnik Marshall predlagal skupno
akcijo. Sodelovanje Rusije potrebno

Washington, D. C., 14. jun. — Državni tajnik George C. Marshall je naglasil važnost izvajanja ekonomskega programa v evropskih državah in izjavil, da ga bo Amerika podpirala. Dostavil je, da morajo te države podvzeti prve korake v prizadevanjih za ekonomsko okrevanje. Vrata je pustil odprta Rusiji, da bo lahko sodelovala in prispevala svoj delež.

Marshall je poudaril važnost skupne akcije na sestanku s časniki. Dejal je, da ima v mi-

slih Rusijo, Veliko Britanijo in druge države. Velika Britanija je že odobrila njegovo sugestijo, Rusija pa se še ni odzvala.

Državni tajnik je predlagal skupno akcijo zadnji teden, ko je govoril pred profesorji in dijaki univerze Harvard. Časnikarji so bombardirali Marshalla z vprašanji, ali bo Amerika pomagala evropskim državam, preden se bodo zednile glede skupne akcije. Odgovoril je, da mora iniciativa priti od evropskih držav. Časnikarji so hoteli tudi vedeti, ali se Marshall strinja z idejo bivšega britskega premierja Churchilla glede ustanovitve združenih držav v Evropi. Odgovoril je, da on in drugi uradniki državnega departmanta zavzemajo stališče, da se mora osvojiti program, ki naj bi pospešil rešitev ekonomskih problemov v Evropi, od katerih zavisi politična bodočnost evropskih držav.

Nekateri krogi v Washingtonu trdijo, da je Amerika pripravljena potrošiti velike vsote denarja v svrhu ekonomske rehabilitacije evropskih držav, ki niso v sferi vpliva Sovjetske unije. Pomoč naj bi dobile le one države, ki so naklonjene zapadnim silam.

Marshall je na sestanku s časnikarji ponovil izjavo, da je za izmenjavo profesorjev in dijakov med Ameriko in drugimi državami ter poglobitev kulturnih odnosov.

Grška letala nad Jugoslavijo

Napad na vojaške
stražnike

Belgrad, 14. jun. — Uradni komunikacije jugoslovanske vlade pravi, da so grška letala invadirala jugoslovansko ozračje in streljala na vojaško stražo. Poveljnik in dva vojaka sta bila ubita.

Komunike dostavlja, da so se letala pojavila nad vasjo Nikolić v bližini Dolnarske jezera. To leži vzhodno od Vardarske doline in v bližini kraja, kjer so meje med Jugoslavijo, Grčijo in Bolgarijo.

Ta dolina je bila pozorišče več incidentov v zadnjih mesecih.

Atene, Grčija, 14. jun. — Besednik grške vlade je zanikal poročilo, da so grška letala invadirala jugoslovansko ozračje in streljala na vojaško stražo. Dostavil je, da je poročilo povezano z živno vojno, katero vodi Jugoslavija proti Grčiji.

Italijanski premier dobil zaupnico

Rim, 14. jun. — Premier Alcide de Gasperi je dobil zaupnico v ustavni skupščini. Glasovanje o zaupnici je demonstriralo, da ima zadostno število pristaev v skupščini, čeprav komunisti in socialisti tvorijo protivladno opozicijo. Za zaupnico je glasovalo 73 članov skupščine, 56 pa proti.

Stavka cestnih želez- ničarjev v St. Louisu

St. Louis, 14. junija. — Stavka cestnih železničarjev in voznikov avtobusov je paralizirala promet. Oklicana je bila, ko je Public Service Co. odbila zahtevo glede zvišanja plače. Železničarji in vozniki so člani unije Ameriške delavske federacije.

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENTGLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE
JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Združene države (izven Chicaga) in Kanado \$8.00 na leto, \$4.00 za pol leta, \$2.00 za četrt leta; za Chicago in okolico Cook Co., \$9.50 za celo leto, \$4.75 za pol leta; za inozemstvo \$11.00. Subscriptions rates for the United States (except Chicago) and Canada \$8.00 per year, Chicago and Cook County \$9.50 per year, foreign countries \$11.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi dopisov in nenaročenih člankov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil poštino.

Advertising rates on agreement. Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657 - 59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

Ameriška oblast na Pacifiku—II

GOVOR HAROLDA ICKESA

Mi smo vzeli Guam Španiji leta 1898. V pariškem paktu (mirna pogodba med Španijo in Ameriko) smo se zavezali, da bomo s kongresno akcijo ustanovili za Guamec "civilne pravice in določili njih politični status." Z veliko obetajočimi besedami je predsednik McKinley postavil na Guamu navalistično vladno in proklamiral, da jim bo ta vlada "zagotovila polno mero osebnih svobod in pravic, ki so dedščina svobodnih ljudstev." Ta vlada bo dokazala Guamec, "da je misija Združenih držav nič drugega kot dobrovoljna prilagoditev, pod katero naj blagodejno zavejeta pravica in pravičnost in nasledita samopašno oblast."

V teku enega leta potem, ko je predsednik McKinley izgovoril te pobožne besede, je navalistična vlada odpravila precej obširno samovlado, katero je užival Guam pod Španijo. In dasi so bili Guameci že več stoletij rimokatoličani, je mornarica izgnala z otoka vse katoliške duhovnike razen enega, ki je bil domačin; dekretirala je postavbo, s katero je prepovedala vse verske procesije; na otok je odrekla dostop apostolskemu delegatu, nekemu Američanu, ki je imel nadzorstvo nad tistim delom sveta.

Navalistični guvernerji, ki so se menjali vsakih 18 mesecev, so dodali sledeče cvetke z vrta svobode in človeških pravic: Izdali so povelje, s katerim so prepovedali jutranje zvonjenje po cerkvah, prav tako odlok, s katerim je bilo vsakemu Guamecu prepovedano življenje na cesti v bližini guvernerjeve palače; dalje prepoved domačega jezika (Chamarro ali čamarski) v uradih in šolah. Navalistična vlada je pobrala in sežgala vse čamarske besednjake. (Naciji niso bili prvi, ki so sežigali knjige!—Ured.) Domačo guamsko policijo so nasledili marinci.

Za Guamec so bile ustanovljene segregirane (rasistične) šole. Guamec so bili naloženi težki davki — brez reprezentacije (v vladi) — toda ne na navalistično osebe.

Ze leta 1902 so Guameci apelirali na vlado za tiste "civilne pravice" in "politični status", ki so jim bile obljubljene v pariški pogodbi in katere je kongres definiral v zakonu. To delajo še danes — po preteku skoraj pol stoletja. Kako leto ali dve pred izbruhom vojne so ti ljudje s svojimi skromnimi sredstvi poslali v Washington dva zastopnika, da izprosi pri naši "demokratski" vladi, naj vendar dvigne težko diktatorsko roko naše mornarice z Guama in izroči ta otok pod upravo notranjega departmanta.

Pred 45 leti so ti podložniki ameriške opresije začeli prositi vlado, da bi klorinirala njih občinsko pitno vodo, kajti vsako leto jih je stotine bolelo in mnogi so tudi umrli od griže. Toda navalistična vlada je čakala 40 let predno je to storila.

Zdaj pa pogledimo, kakšen je ameriški rekord na otoku Samoa. Leta 1899 so Samoanci prostovoljno prišli pod ameriško kontrolo, toda na podlagi konkretnega dogovora, da bodo dobili civilni status in vlado zakona.

Od 1899 do danes žive Samoanci pod vlado navalističnega absolutizma. Kakor na Guamu, tako je tudi na otoku Samoa navalistični guverner — zakonodajalec, eksekutiva in sodišče. Ti guvernerji so se že ponovno in ponovno pokazali, da niso nič drugega kot ignoranti ali bigotni tirančki. Njih odloki so se nagradili v kodeksu postav, ki so tako fantastične, da bi človek ne mogel verjeti; toda zapisane so na papirju in se izvajajo v praksi.

Naj podam nekoliko ilustracij. Samoanci so družabni ljudje. V majhnih skupinah radi hodijo od vasi do vasi, bodisi na igre, praznovanja, svatbe ali pogrebe. Tem obiskom pravijo "malaga".

Toda tukaj je zakon, ki ga je 8. marca leta 1927 dekretiralo njegovo veličanstvo H. F. Bryan, navalistični guverner Samove. Citiram točko 6, ki pravi: "Ker je bilo od začetka tega leta zapravljenega že toliko časa z igrami 'kriket', ki so se igrale med vami (čeprav niso bile vse dovoljene), od zdaj naprej ne bo izdano nobeno dovoljenje za kako 'malaga'."

"Točka 7. Brez guvernerjevega dovoljenja se ne sme vršiti nobena 'malaga' za noben namen."

"Točka 8. Kršenje te odredbe se bo smatralo za kršitev točke 10 zakona o prestopkih proti vladi in civilnih pravic državljanov ... in postopalo se bo kot določeno."

Točka 98 navalističnega pravilnika za otok Samoa pravi: "Vsako leto 15. dec. se razpiše davek na vsakega moškega Samoanca, ki doseže višino 5 čevljev in en palec; ta davek, ki ga določi guverner, mora biti znan kot volilni davek."

Med Samoanci, kot tudi med mnogi drugimi ljudstvi, je verska navada, da se po pogrebu vrši pojedina. Navalistični pravilnik za Samovo to prepoveduje. Naj citiram točko 3, ki pravi: "S pro-moviranjem tega odloka je prepovedana vsaka dajatev živeža za mrtvaško pojedino, vsako obdržanje in vsaka udeležba iste strani katere koli osebe z oboje skupine Manu."

E. S. Kellogg, drugi navalistični guverner, je odredil, da vsakdo, ki krši to določbo, je lahko kaznovan denarno in zaporno.

Toda Samoanci niso tako potrpežljivi kot Guameci. In tako je zgodaj v tretjem desetletju nastalo po vsem otoku gibanje, ki je glasno zahtevalo znanostne pravice. Dasi je bilo to gibanje brez fizičnega nasilja, je navalistična vlada prišla vse voditelje, jih obtožila zarote in vrgla v zapor, kjer so se nahajali več let. Toda glasovi tistega izbruha so končno le dosegli Washington in leta 1930 je predsednik Hoover, na podlagi v kongresu sprejete resolucije imenoval skupno komisijo obeh kongresnih zbornic za preiskavo položaja na Samovi. Komisiji je načeloval senator Hiram Bingham iz Connecticuta. Ta komisija se je potem podala na Samovo, da opravi svoje delo na licu mesta.

Ta komisija je soglasno zaključila, da bi Samoanci morali dobiti ameriško državljanstvo, kakor tudi svoj "bill of rights" in organski zakon. Svoje zaključke je sporočila zbranim Samoancem, se vrnila domov in pričela pritiskati v kongresu za sprejetje ob-

Moje poročilo
s konvencije SANSa

Detroit, Mich. — Drugo konvencijo Slovensko-ameriškega sveta se mora smatrati za največji dogodek v zgodovini ameriških Slovencev, zaradi resnih sklepov, priporočil, in vrstnega razpoloženja delegacije, dobrega razumevanja političnega položaja in temu primernih nalog, katere smo sprejeli v cilju in nadi, da se dosežejo ne samo težnje vseh progresivnih Slovencev, ampak tudi vseh ostalih prebujenih narodov. S tem smo se povezali v dosledni borbi vseh kulturnih narodov v naporih, da se doseže trajen mir in pravica vsem zatiranim re-vežem.

Nedvomno je vsak delegat in delegatinja odšla domov s polno zavestjo in ponosom, da smo uspešno izpolnili zaključke prve konvencije in znatno pripomogli našim v stari domovini tako v pomožni kakor tudi v politični akciji. Na prizadevanje SANSa je bilo doseženo lepše sodelovanje med ameriški- Jugoslavo, ko je bil ustanovljen Zdrženi odbor južnih Slovanov, v katerem je pisatelj Adamci igral neprecenljivo vlogo pred široko ameriško javnostjo, ki je vsaj deloma poučena o naših pravičnih zahtevah po Trstu, Julijski krajini in Koroski. Naša preteklost v tem oziru je čista in svetla, ker smo vsi na en ali drugi način nosili odgovornost in delovali za uspeh. Da smo vse to mogli narediti, gre zasluga seveda našim marljivim rojakom in rojakinjam, ki so nas podpirali in pa odboru, ki je tako vneto in nepristransko deloval za edinstvo in slogu, kar je največji pripomoček tako sijajnemu uspehu. To nam dokazuje, da se v slogi lahko doseže neverjetne uspehe.

Smisel druge konvencije pa je nekoliko drugačen, to pa radi tega, ker se nahajamo v drugačnem položaju. In ravno to me je napotilo, da pišem te vrstice, da se dotaknem vsaj nekaterih važnih sklepov in nalog. Smatram namreč, da bo treba o tem javnost stalno obveščati, da bo bolj na jasnem kakšne težave moramo prebroditi, da se uresničijo naše želje po miru in pravici. To, kar zahtevajo Slovenci danes, je tako pravično in pošteno, da nam tega ne sme nihče odrekati. Slične zahteve so postavili na dnevi red tudi drugi teptani narodi in vsi skupaj lahko dosežejo svoje pravice, toda pod gotovimi pogoji. Zapolniti si moramo, da imamo opravka z močnimi nasprotniki Slovanov.

Bratstvo, edinstvo

Naš tisočletni sovražnik je poražen. Nemčija in Italija nas ne bosta več tlačili, toda nju nameravajo posnemati novi, svetovni imperialisti, ki stegajo grabežljive roke po naravnem bogastvu slovenskih narodov, katero je sedaj prvič v zgodovini prišlo v roke pravih lastnikov, v roke delovnega ljudstva in poštene inteligence.

Tisočletna borba proti Nemcem in Italijanom je slovenske narode ne samo osvobodila, ampak tudi sametovala. Slovenci so bili namreč prvi, ki so dobro razumeli, da je Hitlerjev prihod bil prvi signal za smrtni spopad, za totalno iztrebljenje Slovanov. Slovenci pa so dobri misleci in so iskali obrambnih sredstev. Oni niso mislili na atomske bombe, ampak na idejno in znanstveno dinamiko, ki ni bila prej znana drugim narodom. Iznašli so temu primerno parolo, ki je bila zasnovana na znanstveni in humanitarni bazi z moralno in obrambno veljavo. Kako pa se je imenovalo to novo orožje, ki je rešilo Slovence? To se je imenovalo EDINSTVO. S tem geslom so pozvali vse svobodoljubne struje, da se postavijo po robu, ker drugače bodo uničeni. Zmagali so, ker je bila njihova ideja

ljubljena zakonodaja. Senat je sprejel to zakonodajo, toda na pritisk mornarice (žal, da moram reči, tudi na pritisk državnega departmanta) je bila ubita v nižji zbornici. Tako se je zgodilo tudi v vseh nadaljnjih kongresih. (Pride še.)

Tu sem na kratko omenil nekatere vtise. V drugem članku pa bom skušal podati svoja priporočila za bolj uspešno delovanje. Rojake širom Zdrženih držav pa prosim, da se oklepejo SANSa, ker bo služil nji-

pravilna, ne zato ker so bili močni.

Detroitski župan Jeffries je določil 29. maja kot "dan pisarni-ških uslužbencev" (white collar workers). Tega dne je namreč poteklo deset let, odkar so pisarniški delavci organizirali svojo unijo United Office & Professional Workers in jo priključili k CIO. Na sliki Jeffries podaja kopijo svoje "proklamacije" dvema članicama unije.

hovim interesom, miru in napredku.

Jos. Kotar, 2. podpredsednik SANSa.

Poročilo zastopnika

Herminio, Pa.—Na potu na Sansovo konvencijo sem se u-stavil v sledečih naselbinah: Bessemerju, Sharonu, Youngstownu, Girardu, Nilesu, Warrenu, Akronu, Kenmoru, Barbertonu in Bedfordu. V vsaki naselbini sem nekaj prodal, tako da sem pokrtil stroške za vožnjo in zborovanjem SANSa.

Na poti proti Bessemerju sem se ustavil tudi v New Castlu, Pa. Ker sem moral čakati na avto, ki me je pripeljal v Bessemer, sem se namenil, da obiščem tudi Tončko Skufco. Voznika tak-sijša sem vprašal, koliko bi me stalo, če me potegne do Skufco-vih, pa mi je rekel, da samo 75c, ker dobro pozna to hišo, ki je bila nekoč njegov dom. Res me je tja zapeljal, kjer sem našel doma Tončko in njegena Tase-leta, kateri mi je takoj obljubil, da me bo s svojim avtomobilom zapeljal nazaj ob pravem času. Povabila sta me na 'kosilo in med obedom sem hitro spoznal, da je to napredna slovenska družina, glede kritike o povesti starega naseljence pa je bilo tu-di nekaj resnice, da se je stvar vlekla predolgo. Tako povest bi bilo umestno izdati v brošuri, ne pa v časopisu, ki ima pre-malo prostora za dnevne dogodke.

Tončka je rekel, da me je večkrat želela videti, zato me je bila vesela, ko sem stopil v hišo, kakor tudi njen soprog.

Dospevi v Bessemer sem obiskal Fotočnikove, tajnice društva 97, Jos. Serjaka, Vrhnjaka, Millerja in več drugih, a si njih imen nisem zapomnil. Prenočil pa sem pri Karteljih, kakor običajno. Pokazali so mi pismo, obsegajoče 23 strani, ki ga je pisala Kartelova sestra iz stare domovine. Ona je bila nekdanja nuna, toda vsled bolezni in pre-oblega dela na domu, so jo po prvi svetovni vojni pustili iz sa-mostana, naka se je poročila in rodila 11 otrok. Ta žena opisuje vse dobro o sedanji Jugosla-viji in omenja, da se Amerika zgraža, ker je sodišče obsodilo zagrebškega škofa Stepinca na 16 let, ona pa je mnenja, da je mož v resnici zaslužil vrh za vrat.

Mrs. Kartel je selo dobro-srčna žena in poslala je že 33 pa-ketov sorodnikom in prijateljem v staro domovino. Ona je do-ma iz Skril blizu Ajdovčine.

Drugo jutro sem obiskal še Zakrajškove in urarja Pušnika, a žena mi je povedala, da je bo-lan že nekaj mesecev. V Youngs-townu sem obiskal Franka Ba-rago in "old timerja", kleparja Petricha, toda njega ni bilo v delavnici, pač pa samo njegov sin. Nič zato, se bomo videli pa-enkrat v jeseni.

V Sharonu sem z uspehom obiskal Špekove, Novakove,

Steklašove, trgovca Bogolina in Peršinove. Mrs. Cvelbar pa me je zapeljala do Furlanovih, kjer sem prenočil. Pri tej družini se zmiraj počutim kot doma. Po-znamo se še iz Herminioje. Ima-jo tudi hčerko, ki zna vse bolj inteligentno misliti kot naša po-vprečna mladina. Ona je upo-slena v šoli kot tajnica. Srečen fant, ki jo bo dobil!

V Girardu sem se ustavil pri mojih starih gostiteljih Bogata-jevih. Ker so na stavki, kjer dela John, sva napregla vozilo in se odpeljala do rojakov. Uspeh sva imela pri sledečih: pri I. Ko-govšku, ki je samskega stanu, mrs. Prediki, ki tudi veruje v boljšo bodočnost človeške druž-be in dasiravno je bolna, vendar pomaga z veseljem za vsako na-predno stvar, dalje se je na no-vo naročil na Proletarca in ob-novil naročnino na Prosveto Fr. Bahn (?), mali farmer, a po po-stavi je precej hrusta. On go-vo-ri dobro nemško in je precej potoval po Nemčiji. Njegova hčerka je prav porodila dvojčke. Njen mož je menda nadzornik pri žranci plovbi.

Agnes Lesnak je zopet obno-vila Proletarca, kateri ji ugaja. Dobrovoljec je tudi izpolnil svo-jo dolžnost, enako so storili Se-lakovi in vdova Bryer. To je storil tudi rojak Petrich, oz. nje-gova boljša polovica. Doma je bila namreč samo ona, dočim je bil Frank na delu. Rojakinja Peršin pa je kupila Adamičovo knjigo "Dinner at White House". Šli smo tudi na Jezov dom, a ga nisimo našli. Z Bogatajem sva se nato poslovila z opombo, da se vidiva na Kristanovem ban-ketu v Clevelandu.

V Akronu oz. Kenmoru sem obiskal z uspehom L. Valenta, kateri me je spremlil do Narod-nega doma. Tudi on mi je de-jal, da se bova videla v Clevelan-du. V Barbertonu pa sem se javil pri lokalnemu zastop-niku, kateri mi je takoj obljubi-l prenočišče in sodelovanje. Uspeh sva imela pri znanemu zavednemu delavcu L. Bregarju, Petru Palčiču, Johnu Moharju, A. Bombacku, Angeli Naglich, Franku Lovrencu, Mary Nicklas (Skraha), katere pa ni bilo še doma z dela, a ponovila je na-ročnino na Prosveto njena hčer-ka, ki tudi stopa po stopinjah svoje zavedne matere. Prečita-la je vse Adamičeve knjige ra-zen ene. Z njeno mamo pa sem se srečal na Kristanovem ban-ketu v Clevelandu.

Z Ocepkom sva obiskala še več drugih družin, toda vseh ne morem imenovati, ker bi se spis preveč raztegnil. Ocepki mi je dejal, naj zopet obiščem Barber-ton in mi bo šel rade volje na roko. On je sedaj na starostni penziji.

Slovensko gledališče v Bar-bertonu bo kmalu končano in bo res lepa stavba. Ker ni v ti-stem okrožju nobenega drugega kino gledališča, izgleda, da bo podjetje uspešno. Stavba bo stala menda čez \$200,000. Vodi-telj gradnje je sin slovenskih staršev, po imenu Lautar. Ako bo to podjetje narod podpiral vsaj v toliki meri kot podpira Jagra, bo gotovo uspevalo. V gledališču ima človek nekaj ur duševnega razvedrila, v cerkvi pa te strašijo s smrtjo, peklom in trpljenjem.

Iz Barbertona sem se napotil v Bedford. Ustavil sem se pri krojaču in čistilcu oblek Fran-ku Vrčku, kateri mi je takoj po-nudil prenočišče. Ko sem ga vprašal, če ima upanje, da bi dobil kakšnega novega naročni-ka, je dejal, da misli, da bom dobil enega. In res je bilo tako. Kot nalašč je prišel drugo jut-ro v delavnico Lukas Gorup in se naročil na Proletarca. List je obnovil tudi Filip Furlan, ka-teri namerava iti v staro domo-vino, če bo dobil dovoljenje. Go-stitelj Fr. Vrček je tudi plačal naročnino, dasiravno še ni pote-kla. Njegova hčerka je uposle-na pri žranci družbi. Obiskal sem tudi zastopnika Volkarja, ki me je z veseljem peljal v ne-kaj hiš. Tudi on trdno veruje v naše delo. Torej najdes po-

vsod dobre ljudi. Oni, ki ma-upanje v boljšo bodočnost, nositelji civilizacije.

Dospeč v Cleveland, sem udeležil popoldanske seje SA-Sa itd. O glavnih dogodkih konvencije SANSa in banke sem že poročal. Iz Clevelan-sem odnesel dobre vtise in na-upanje.

Na poti proti domu sem ustavil pri Mihevičevih in žajevih v Salemu, ampak spodnje Frances nisem našel doma. Ko sem prišel domov, je za menoj dospelo pismo nje in denar za nekaj naroč-nin. Tedaj je bila na obisku v Newtonu. Well, mrs. Mihe-ako bo zdravje, se bomo videli v jeseni.

V Salemu mi je šla na re-tudi družina Hrvat. Cein je poskrbel, da sem prišel nje. Hrvatov sin, ki je se-tajnik društva, pa je poskr-da sem prišel ob pravem ča-su na postajo. Zgleda, da bo dober tajnik, kajti rad čita P-sveto.

Ker je bil čas prekratek, sem mogel vseh obiskati v Sa-mu. Torej ne zamerite, se bo-videli pa prihodnjič.

Ko sem dospel domov, sem šel tudi pismo od Fr. Anžlo-va in v njem denar za naro-čno Proletarca, in sicer za nje-vo sestro v stari domovini, kor druge naročnike.

Naj končam s pripombo, društvi 87 in 613 prirediti sk-no plesno veselico dne 22. ju-ja. Za ples bo igral orkestr-poznanega Jankovića iz Cle-landa. Rojaki in rojakinje bli-zi in daleč, pridite poslu-šati slovensko godbo. Zač-pleša ob petih popoldne.

Anton Zorn

S pota

Kakor sem že poročal, sem podal koncem maja na pot-nje v Cleveland. Tiste dni je vršila konvencija SANSa sem srečal mnogo poznanih-jakov. Obiskal sem tudi ve-novski narodni muzej v SNI, našel vse v lepem redu.

Udeležil sem se tudi bank-v počast Kristanovi 80-let-je. On je bil vedno mož, zato je narod tako lepo počel. Vzlice visoki starosti je še mladeniški ognja v svojih-vorih in razpravah.

Prav lepa hvala vsem Cle-landčanom, s katerimi sem šel v dotiko. Matija Pogov

Poročilo o prispevkih
pri podružnici 48
SANSa

Cleveland, O.—V mesecu ju-su smo prejeli sledeče prispe-ke za otroško bolnišnico: Društvo V boji 53 SNPJ letni prispevek \$45; a me-venca za pokojnim Jos. Pol-tem sta prispevala mrs. G. Ko-nec \$3 in Peter Lustrik in proga \$10. Družina Charles-snik \$5, namesto venca za knjino Terezijo Žele. Dalje je prejel skupno vsoto \$301, ki jo darovali rojaki in rojakinje namesto venec za pokojno Žele. Imena so bila že ob-lijena. Društvo Vipavski raj \$5, SNPJ \$6 (članarina), Frank L-ka in žena \$10, tudi name-venca za pokojno mrs. 2. Frank Čebul in soproga \$5, mesto venca za pokojnim Kocjanom, družina Anton-ka \$10, namesto venca za ko-jnim V. Klemencem, in d-žina Joe Spenko \$5. C. O. \$5, namesto venca za pokoj-ni M. Kocjanom, Jos. Gornik. Skupni prispevki v mesecu ju-ju za otroško bolnišnico zna-ju \$410.

Prispevki za obrambo ak-jo: Jos. Gornik st. \$5, društ-vo 53 SNPJ članarina za vi-vih šest mesecev \$45, druš-vo 8 SDZ \$6, članarina Kras \$2, članarina za 1947, april, Anna Morel \$1, J. F. Te-bizan \$2, članarina za 1947, goštvo 312 SNPJ \$6 (članarina), Joseph Kertel \$5, Amalia Te-bizan \$5, namesto venca za ko-jnim V. Klemencem, pro-ktor Jadrin \$10, Louis Petri-čič \$2 (članarina), Ivan Bo-jančič \$10 (vrnitev denarja (Dalje na 2. strani)

Razgledi po stari domovini

(Od našega dopisnika Franja Aleša)

POLITIČNI PREGLED

Zmaga jugoslovanskega delovnega ljudstva je jasna

Z zakonom o petletnem gospodarskem načrtu je jugoslovansko delovno ljudstvo jasno dokazalo vsemu svetu, da stremlji z vso odločnostjo, da se osamosvoji politično in gospodarski in da ne bo več orodje v rokah ne domačih ne inozemskih izkoriščevalcev. Ko nas je stara jugoslovanska gospodarska družina za drobcene drobtinice vsakovrstnim tujcem in nas v prvem nemškem fašističnem letu leta 1941 sramotno izdala, ter vrgla v vojni vrtnice, je naše delovno ljudstvo dobro spoznalo ogabno igro starega jugoslovanskega političnega vodstva. Tako vrženi v vojno vihar, več ali manj osamljeni in brez trdne pomoči, se je borila Jugoslavija skoraj goloroka dolge mesece in krvavela v neenakih borbi z nemško-italijanskimi zavojevalci.

V tej borbi, ko so delovni ljudje vzeli svojo usodo v svoje roke, smo si pričeli graditi novo politično in državno tvorbo, v kateri je postal gospodar človek dela. Po vojaški zmagi je sledila tudi politična zmaga jugoslovanskega delovnega ljudstva in gradnja naše nove države temeljila že na novih temeljih in izkušnjah, ki smo si jih pridobili v teku let 1941-1945.

V dobi politične zmage delovnega ljudstva je dobila poseben izraz volja in stvarno izvršena nacionalizacija večjih privatnih gospodarskih podjetij. S prevzemom teh podjetij je bil podan nov temelj za načrtovanje

Konsumerjevo kazalo cen

"Kakšna je cena?" To vprašanje ponovno predstavniki urada za delavsko statistiko najmanj dvamilijonkrat na leto, ko zbirajo podatke o cenah, plačah in podobnem. Odgovori potem prihajajo v zvezni delavski urad iz vseh strani dežele in končno se iz tega sestavi tako imenovano kazalo za odjemalce ali "Consumers' Price Index", ki prikazuje povprečne cene blaga na drobno večjih mestih dežele.

To kazalo, ki je produkt preko 150.000 navodov mesečno, je merilo, po katerem ameriški delavec ceni veljavo svojega prisluženega dolarja v primeri z mesečnimi spremembami v cenah potrebščin in drugega kar potrebuje. To kazalo vpliva na tisočera mešana pogajanja in kolektivne dogovore, kateri so pogosto spremenjeni sprico sprememb cen, ki jih prikazuje to kazalo.

Vprašanje "kakšna je cena," je stavljeno vedno na prodajni točki. Zastopniki Delavskega oddelka se zglašajo pri ravnateljih kakih 6000 velikih trgovskih podjetij mesečno—pri ravnateljih verižnih trgovin, neodvisnih trgovin in departmentnih trgovin. Pregledajo cene slednjega predmeta in kosa blaga ali potrebščin, ki jih potrebuje povprečni mestni prebivalec. Ogledajo si tudi cene čistilnic za obleke, obične bolnice, gasolinske postaje, lepote salone, brivnice, itd.

Ti zastopniki zveznega delavskega departmanta imajo na svoji listi 350 različnih vrst predmetov in potrebščin, ki se jih dnevno poslužuje povprečni mestni prebivalec. Zbirajo živčne cene v 56 mestih in se postavljajo podatke čeno o drugih predmetih v 34 velikih ameriških mestih. Da doženejo pravilne cene, kakršne plačujejo odjemalci, grede predstavniki delavskega oddelka v trgovine, mesnice, razne prodajalne in drogerije, gasolinske postaje itd., kot da so odjemalci. Pogosto vprašajo za navedbo cene cele vrste predmetov. Povprašajo tudi stanovanje koliko namjemine plačajo.

Le na ta način je mogoče delavskemu oddelku pronači povprečno ceno živil in drugih potrebščin, ki jih nabavlja za svoje vsakdanje potrebe ameriški

klki, ki jim je prodajala narod za osebne koristi. Bolgarijo zajema danes delovni polet in ljudje se čutijo srečne v novi svobodi.

Albanija je vsa v živahnem vrvenju in uživa prve sadove svoje junaške borbe med osvobodilno vojno, ko so se junaške partizanske enote Albancev borile ramo ob ramo z jugoslovanskimi partizani in jugoslovansko armado. Tri leta je že minulo od znamenitega kongresa v Permeti, na katerem so albanski demokrati in rodoljubi položili prve temelje novi svobodni Albaniji. Ta demokratični red je omogočil razvoj vseh konstruktivnih sil junaškega albanskega ljudstva. Nova Albanija je danes tesno povezana z novo Jugoslavijo pri gradnji gospodarstva in v pogledu medsebojne pomoči na političnem, gospodarskem in kulturnem področju.

Rumunija je prav tako uspešno pomejala z meščanskimi klkami, ki so špekulirali z ljudstvom in njegovo usodo in jo izročali zdaj tem zdaj onim imperialistom. Rumunsko ljudstvo se je v ogromni večini otreslo domačih zajedalcev in se zelo oddaljilo od kvarnih vplivov velekapitala, ki bi rad imel v tej državi svoja politična in gospodarska oporišča.

Ta novi Balkan moti edino tragedija grškega naroda, ki mora še danes, dve leti po vojaškem porazu nemško-italijanskega fašizma, prenašati režime domačih in tujih fašistov. Toda slej ali prej bo napočila svoboda tudi grškemu delovnemu ljudstvu.

Jugoslovanska vlada se seli na Bled

Jugoslovanska vlada je sporočila inozemskim diplomatskim predstavnikom, da se bo sredi junija preselila za približno dva meseca na Bled.

delavec. Vendar pa je važno dejstvo, da urad za delavske statistike, ki je del zveznega delavskega oddelka, ne skuša prikazovati celotnega "potrošenja za obstanek", čeprav se je to kazalo ali merilo čeno dolgo let nazivalo Cost of Living Index. Namen kazala je predvsem zaznamovati povprečne spremembe v cenah konsumnega blaga in potrebščin, katerih se navadno poslužuje povprečna ameriška družina, t. j. mestna družina. S tem ni rečeno, da je kazalo merilo za sleherni povprečni družini ali posamezni družini. Povprečna cena potrebščin lahko pomeni eno v Omahi, nekaj drugega v Portlandu in povsem različno stvar recimo v New Orleansu.

Kazalo za odjemalce veliko uporabljajo vladne agencije. V Milwaukeeju na primer mesto določilo plače svojih uslužbencev in delavcev po dviganju in padanju zveznega barometra za cene. Tudi delavske unije se ravnaajo bolj in bolj po tem kazalu, da morejo odločiti kolik povisek plač lahko zahtevajo za delavce, da bo mogoče iste spraviti v pravilno sorazmerje s cenami potrebščin. Poleg tega pa služijo kazalo še v druge svrhe—pogosto se določijo po tem merilu cen alimonije ločenih žensk in nakazila mladoletnim sirotam, ki imajo po starših zapuščino, katero imajo pod nadzorom tozadevna sodišča. Ko se taki otroci šolajo, se sodišča rada poslužijo zveznega kazala, da vedo potem kako velika smejo biti nakazila šolajočim se varovancem.—Flis.

Listnica uredništva

Ker poštni zakon prepoveduje vsako oglašanje kakršnega koli srečanja v listih, prosimo vse dopisnike, ki oglašajo priredbe svojih društev ali drugih organizacij, ali pa kako drugo akcijo za zbiranje denarja, naj v svojih poročilih ne omenjajo sreč ali srečanja, kakor tudi ne kartnih ali tombulskih zabav, ako je to nje določena vstopnina. Poštna uprava zahteva od nas, da more vse tako oglašanje iz lista. Prosimo, držite se tega.

NAROČNIKOM

Datum v oklepaju, na primer (June 30, 1947), poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam list ne ustavi.

Zgodba o vdovi Načar

Odlomek iz knjige "Karo Bugas" K. Pánstovskij

Šel sem k mošeri ves ozlovoljen. Huzar me je bil amotil in me kar iztrgal iz dela. Meni je bilo predvsem treba vedeti, kje naj bi iskali nafto, ki je bila Kara-Bugazu najbolj blizu in bi se spajala z zalagami nafte na Mangjišlaku in Embi.

Povzpela sva se na grič. Mislil sem, da bom zagledal porušeno mošejo z razpadajočim, kakor kupola izoblikovanim ostrešjem, pa sva zagledala očrnelo, glinasto, pritrlečno stävbo, ki je bila kaj neprijetna in mrka.

Oba nosača sta sedela na pragu in se nasmihala. Srdito sta naju pogledala, ko sva stopila mimo njiju v notranjost mošeje. Jaz sem bil koj sklenil, da se v mošejo za vse na svetu ne bi preselil. Huzarjev domislek zares ni bil dober.

Prisedli v mošejo, sem kar okamenel. Ob steni je pod pokro strehu, ki so skozi njo prodirali široki sončni prameni, spominjajoč na barvo slame, sedela beraško oblečena ženska v rutli, ki ji je pokrivala usta, in je tiho ječala. Na tleh je vstrice nje spal njen sinček.

"Načar je bila prišla k meni prosit pomoči," je zamrmral Huzar. Razumel sem njegovo otročjo naglico glede na preselitev v mošejo, sprevidel sem, da me je hotel le semkaj zvabiti. Zatorej sem dejal z nejevoljnim nasmeškom:

"Prevajaj mi!" Načar je odgnila ruto in je naglo izpregovorila, iztešajoč k nama svoje modricaste, suhe roke. Iz oči so ji kapljale solze. Dolgo in strastno je govorila, odpela si je ogričico iz medenih kovancev in jo vrgla k svojim nogam. Huzar jo je večkrat prekinil in se pričel z njo. Ob sta se razburjala in njuna glasova sta se slednjič spremenila v ptičje čivkanje.

Opazoval sem Načar. Vsega sta me prevzeli bolečina in krastost njenega obraza. Prej sem bil mislil, da imajo Turkmenke široke, ploščate obraze in da so vse izgarane in izmalčene zaradi svojega volovskega dela.

Slednjič se je bila Načar pomirila, spet si je dala ruto na usta in se vsedla in naslonila na steno.

Huzar mi je začel prevajati njene besede. Ves sem bil nestrpen, da sem ga priganjal k besedi. Poznal sem turkmenske šege in vedel sem, da se je moralo nekaj nezasišane zgoditi, če se je Turkmenka odločila, da si pošče pomoči pri Rusu.

Huzar je z velikim trudom prevajal, da Načar ni Turkmenka, temveč Afganistanka. Pred dvajsetimi leti, je prevajal tje, ko je imela tri leta, so jo ugrabili staršem in prodali v naselje Kuldžar surovemu Muratu.

Ko je imela petnajst let, se je Murat oženil z njo. Vse selišče jo je sovražilo, ker je bila tujka. Murat jo je pretepel, ker ni imela že prvo leto otroka, a ko mu je rodila sina, se ji je življenje olajšalo, saj menije Turkmeni, da je prvi otrok, če je moškega spola, dobro znamenje in sreča za družino. Nato je rodila deklico, a Murat je bil kmalu nato umrl. Tedaj se je vasa vas spravila nanjo kakor na garjevega psa. Po svojih predpisih o vdovah so ji vzeli vse ovce, dasi jih je bilo petdeset. Pred mesecem so ji ukradli še hčer in jo neznano kam prodali, fantka pa so bili vrgli na gnoj.

Ona je bila obila vse koče in šotore in jokaje prosila, naj se je usmili in ji povedo, kje je njena hčerka, a v sleherni bivališču so jo moski pretepli in jo vrgli ven. Nato je ponosi pobegnila proti Krasnovodskemu in vzele s seboj svojega sinčka. Hotela se je pritožiti pri boljševiskih sodnikih in ruskih ženskah, ki branijo turkmenske žene sprico moških, toda nedalet od vasi so jo bili dohiteli, jo pretepli in nagnali nazaj. Sinoči pa so prišli k njej trije starešine s Tabibom, ki so jo opazili z bežljavo kozo, ji očitali, da živi z Rusom, ji zagrozili, da jo bodo ubili in so nato podrli šotor in kočo Rusa.

"Ubili jo bodo," je rekel Huzar in se ves tresel. "Tovariš Prokovev, nič več se ne smeja

vrniti v vas! Ubili bodo nas vse tri in še fantka povrh." Pomolčal sem. Vsi znanstveni problemi so mi sfrčali iz glave, kot bi trenil. Vsega me je prevzel en sam občutek in sicer divja jeza, tako da so me belele vse mišice. Stopil sem iz mošeje in dejal obema, posmehujočima se nosačema:

"Dajte tej ženski jesti, potem pa zložita šotore. Grejo drugam!"

"Naj pogine ta afganska čarovnica," mi je odvrnil starejši nosač in se zarežal vame s svojimi rumenimi konjskimi zobmi.

In jaz geolog, sodrnik enega največjih znanstvenih institutov v ZSSR, sem ga zgrabil za ovratnik, ga stresel na vso moč, da mu je njegova obrta glava butala ob zid in zavpil nanj z glasom, ki je še mene prestrašil:

"Sliši, pes, kaj ti pravim?" Nosač se je kar sesedel in zapril oči v pričakovanju, da ga bom pri pričel ustreliti.

Cez tri ure je bilo vse na red in z Načar in njenim tantkom vred smo se odpravili proti Hasan Kuliju. Tako žalostno se je končala moja prva ekspedicija v pokrajino Atreka. Vendar sem bil zadovoljen zaradi tega, ker se je bilo moje poglavito delo v tem kraju ob istem času končalo. Ostale podrobnosti so bile brezpomembne.

Spotoma mi je eden nosačev ušel. Prenočili smo v pustinji. Vso noč nisem zatislil oči in sem le prisluškoval, a razen šumotanja kuščaric nisem čul ničesar.

Druga dne smo se približali Hasan Kuliju. Izplačal sem nosače in jih odpustil. Pri meni je ostal še neobdelan material

ekspedicije in pa trojica ljudi, ki so svojo usodo preločili v moje roke—in sicer Huzar, vdova in njen štiriletni sinček. Tako sem imel precej skrbi na glavi. Sklenil sem, da bom vse tri odvedel v Krasnovodsk, tam pa se bo že videlo.

V Krasnovodsku sem dal Huzarja v šolski internat za Turkmence, a z Načaro sem stopil v rajonski komitet Partije. Voditeljica zavoda za ženska ročna dela, tovarišica Bariljeva, bivša šivilja, majhna, urna in odločna ženska, ki je venomer izgubljala svoj ščipalnik, me je poslušala in se je njen obraz, pri tem pokrtil z rdečimi lisami.

"Vi mladi tovariši," mi je dejala in oči so se ji zabiskale, "pustite to žensko tukaj, mi bomo že vse poskrbeli!"

Krepko mi je segla v roke in olajšano srca sem odšel.

Cez teden dni sem dobil povabilo od predsednika sodišča, kjer sem bil označen kot tožnik zaradi "barbarskega ravnanja, mučenja in preganjanja državljank Načar."

Predsednik mi je povedal, da so prišli Tabiba in šest starešin in jih zaprli v Krasnovodsku, kjer jih bodo čez nekaj dni sodili. Tiste dni, ko sem čakal na razpravo, nisem izkoristil za to, da bi se pripravil na razpravo, ampak sem napisal članek o izkoriščanju prirodnih naftnih plinov v Čikišljaru.

Sodno posloppje v Krasnovodsku je poseben kraj, kjer so v nasadih trpki in prašni cvetovi rjave barve in s sivimi usnjatimi listi.

Nič ne vem, kaj sem bil govoril. Mislim, da sem bil izpovedal, da polovica turkmenskih žena neznansko trpi in gara kot v kakem kazenskem taborišču in da je šele Oktobrska revolucija odvzela mladim Turkmenom ruto z ust, da ženske svoj živ dan nimajo nobene besede. Zahte-

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje z 2. strani.)

Sansovo konvencijo), Theresa Gorjanc \$7, Andrew Božić \$7.50. Skupaj za obrambno akcijo \$111.50. Obojestranski prispevki v mesecu maju torej znašajo \$517.50.

V zadnjem poročilu o prispevateljih za pokojno mrs. Zele je bilo pomotoma izpuščeno ime družine Anton Hrovatin z Neff rd., ki je prispevala \$3.

Prihodnja seja podružnice 48 se bo vršila 24. junija v Slovenskem delavskem domu na Waterloo rd. Zastopniki in posamezni člani so proseni, da se je udeleže v velikem številu. Na dnevnem redu bo tudi poročilo o zadnji konvenciji SANSa.

J. F. Durn, tajnik.

val sem, naj prepovedo nožnje ženskih pokrival, ki tehtajo več kot tri kilograme in ki zaradi njih dobijo ženske jetiko v vratnih vretencih.

Obtoženi so mrko zrli na konce svojih brad. Tabib pa se je na kratko odrezal v svoj zagovor: "Turkmenec ni prelen, da bi se boril, a prelen je, da bi govoril."

Sodba je bila jako stroga. Sleherni je bil obsojen na pet let pripora in zaplembo vsega imetja in na izgon iz turkmenske republike.

V sodni dvorani sem opazil tudi Načar. Bila je že brez rute na ustih in v evropski obleki.

"Dragi moj tovariš," mi je rekla Bariljeva, "le pogledite jo! Kakšna čudovita lepota! Moja obleka se ni meni nikdar tako prilagela kot se njej. Poslali jo bomo v Baku v šivalno delavnico. Menda se bo potem odvadila bati se moških in avtomobilov."

This is your SIGHT-SAVING DEPARTMENT

Tu dobite nove žarnice za stare, pregorele!

Na vzhodni, na zapadni, na vsaki strani mesta boste našli priročne zamenjalne centre, kjer naši odjemalci zastonj lahko zamenjajo pregorele navadne vrste žarnice za nove. Posebne, oz. nenavadne vrste žarnice pa se dobe za minimalno ceno.

Ne dovolite, da mračni koti omanjčujejo lepoto vašega doma in škodujejo vašim očem. Kadar čistite, pazite na pregorele žarnice. Zamenjajte jih v najbližjem "sight-saving" departmentu.

Za prstor, oz. naslov najbližje zamenjalnice žarnic pokličite RANDolph 1200

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

72 W. Adams Street—132 S. Dearborn Street

BRANCH OFFICES

4568 N. Broadway	4231 W. Madison Street	4834 S. Ashland Avenue
4835 W. Irving Park Road	424 E. 47th Street	852 W. 63rd Street
2755 N. Milwaukee Avenue	11046 S. Michigan Avenue	9025 S. Commercial Avenue
3158 N. Lincoln Avenue	5447 W. 26th Street	2036 E. 71st Street
542 W. North Avenue	2415 W. Devon Avenue	1265 N. Milwaukee Avenue
	5946 W. North Avenue	

ZMAGALI BOMO!

REPORTAŽE S POHODOV 18. DIVIZIJE

Tone Seliskar

(Nadaljevanje)

"Dolgo v noč sva bdela. Pripravil sem ji posteljo, sam pa sem legel na dva fotelja. Toda v teh urah sem doživljal svoj preobrat. Ne morem ti vsega do podrobnosti pripovedovati, ker je bilo tega toliko, da me je sila vsega tega gnala kakor v hudournik, ki je sproti podiral za seboj vse ograje, vse mostove, skale in jezo."

S svojo odločitvijo in z vsem, kar sem ji napravil, sem ji dokazal, da sem se podal na precej nevarno pot.

"Zelo sem ti hvaležna, dragi," je dejala. "Toda ti delaš ti zaradi mene, kajne?"

"Seveda zate, vse zate!"

"Toda, glej, jaz sem stalno izpostavljena v borbi. Jaz brez pomiselnosti žrtvujem svoje življenje za našo borbo, če borba to zahteva."

"A jaz bi dal samo zate življenje!"

"No, zdaj sva tam, kjer se najine poti cepita: Ena pelje v moj svet, druga v tvoj. Hočeš v resnici kreniti na mojo pot?"

"Da, brez pomisleka!"

"Pa pojdiva, dragi! Daj mi roko, da ne boš opešal! Strma je, nevarna. In če boš vso prehodil, vse razumel, ob vsak kamen naslonil svoje srce, tedaj bo najina ljubezen potrjena. In kadar boš vse to, kar si danes zaradi mene napravil, delal zaradi borbe in boš skoz borbo gledal vame, tedaj, dragi moj, si bova zaslužila ljubezen. Tedaj šele bo najina srčna vez spojena v neločljivo tovarštvo!"

Doumeval sem. Tisto noč se mi je razklalo življenje za nazaj in za naprej. Vidi mi je odgrinjala stran za stranjo mojega prejšnjega življenja tako stvarno in tako prepričljivo, da sem se zdel potem, ko sem ležal in je ona spala v postelji mirno in brezskrbno, kakor prazen klas sredi delavcev svoje lastne tovarne, kakor prazen klas med množico ljudstva, ki mi daje ime, besedo, zemljo, kruh in mleko. Odprla mi je vrata v skrivne delavnice borb, gledala sva v temne ječe, v taborišča ter v gozdove. Prav tisto noč so se vršile v bližini Ljubljane srdite borbe. Razločno sem slišal rafale težkih streljnic, in takrat sem privrkal prisluhljati tej tajinstveni borbi in zdelo se mi je, da je v vsem tem le en smisel, namen in cilj in da je vendarle v vsej tej stvari neka velika sila, ki ne prihaja iz poedinca, ampak iz tisočih in tisočih src. Vstal sem in se naslonil na okno. Da, od tamkaj, iz gozdov prihaja ... jaz pa sem do zdaj stal med njimi kakor med polnim žitom prazen klas!

"Mar poslušaj, dragi, muziko našega človeka ...?" je nenadoma zašepetala Vida, ki so jo prebudili rafali.

"Joj, Vida, pojdiva tudi midva mednje!" sem nenadoma vzkliknil z vsem ognjem.

"Ti bi zares šel ...?"

V njenem vzkliku je bilo toliko presenečenja in tolikšnega vznícenja, da sem tisti hip čutil, kako sva zvezana na življenje in smrt. Ko je poslednji strel zamrl in se je čez strehe plazila jutranja zarja, sva postala nerazdružljiva tovaršva.

Obmolnil je. Gledal je proti Ljubljani. Bil je srečen. Molčal sem tudi jaz. Z dolgejske strani je bilo čuti zamolklo bobnenje tiho.

"Zdaj jo pričakujem vsak čas!" je dejal tova. "Bila je aktivistka v mestu. Dolgo časa smo jo skrivali, končno pa je bila izdana. Bila je obsojena na do smrti. Zdaj jo pričakujem ... Vsak čas mora priti k nam!"

"Kako pa je oče sprejel tvojo odločitev?" sem ga vprašal.

"Tisti dan, ki sem ga določil za odhod v partizane, me je oče pozval k sebi in me kar pred dejstvo postavil!" mi je razlagal.

"Torej si se odločil zares?" me je vprašal.

"Da, oče, grem! Prosim te, govori z materjo, da ji ne bo prehudilo!" sem ga prosil.

"Mati že ve in ti pravkar pripravlja, kar boš potreboval. Hudo ji je, ampak se je kar nekam vdala v neizbežnost tega. Saj si se sam odločil. Ali je to v resnici poziv tvojega srca in pameti?"

"Da! Slovenec sem! Nič več ne morem križem rok gledati, kako okupator kolje naše ljudstvo. Hočem biti tam, kjer se kuje sreča ljudstva in zato tudi moja sreča!"

"No, vidiš, prav zate sva z materjo na tvoji strani! Pomagaj uničiti barbarski izrodek tega germanskega pokolenja, ki hoče na tujih hrbtih sedeti in žreti sad tujega dela in trpljenja!"

Prav tedaj naju je poiskal kurir in naju pozval v štab.

Pritisk silnih nemških kolon je tudi nas potisnil v gozdove. Ogibali smo se nemških tankov in nemških divizij, ki so preplavile vse naše ceste. Štab naše divizije je bil odrezan od svojih brigad. Pretrgane so bile zveze. Patrola osmih mož je morala za vsako ceno najti stik z našo Osmo brigado, ki se je umaknila v Krimsko gozdove in na Mokro. Pot je bila nevarna. Često, po kateri so se pomikale tankovske kolone in sovražnikova pehota, je bilo treba večkrat prekorčati, na vseh prehodih so prežale zasede, iz vseh kotov so opazovali kretanje naših enic belogardisti, ki so vodili sovražnika po vseh skritih gozdnih stezah.

Fantek se je prostovoljno javil v to patrolo. Tudi Jože, član propagandnega oddelka, je bil v patroli prostovoljec. Boril se je fant že v Španiji in s Fantkom sta bila velika prijatelja. Bila sta enake starosti, oba svetli lasi in enako velika. Navezala sta se med hajko drug na drugega, ker sta stala pri zboru v štabni četi vedno skupaj. V patroli se je nahajal tudi Bojan, naš harmonikaš in dolgin, prav tako iz propagandnega oddelka, in je bil oborožen z zbrojevko, kajti harmoniko je odložil in dejal:

"Zdaj naj te orglje pojo!" in je stopil v četo prostovoljcev. Bil je v patroli največji, pa je zato hodil v izvidnici kakor opazovalni stolp na dveh nogah.

"Na svidenje! Na svidenje!" smo si klicali in segali v roke.

Počasi in previdno so hodili samo ponoči. Včasih so se približali cesti, da so razločno videli tanke in kamione ter pešce, ki so nenehoma razsvetljevali okolico z belimi raketami. Star partizan, njihov voditelj, je bil tu nekje doma in je poznal sleherni stezo tudi v temi in tako je patrola brez nezdgov proti jutru dosegla cesto za Krimom.

Tedaj je pričelo snežiti na gosto. Nekako tristo metrov pod cesto so se morali ustaviti, kajti zgoraj po nji so ropotali nemški tanki, ki so s svojimi brzostrelnimi topovi streljali v Mokro, kjer so bili naši. Od tiste strani je bilo slišati rafale težke brede in kmalu je pribučala prav na cesto težka mina.

"Hura, naši jih tolčejo!" je pridružen vzkliknil Jože.

Bojan pa je s svojo zbrojevko ležal na trebuhu in se pridušal. (Konec prihodnjic.)

ne, boš marsikje naletel na čudno zarezano borova drevesa. Nad kratkim, plitkim žlebom vzdolj debela se stikata dva, kakšnega pol pednja široka zarezana pasova. Od tu se pasova vijeta poševno navzgor na obe strani debela in oklepata več kot polovico njegovega oboda. Pod vzdolžnim žlebom najdeš plitko zaseko. Poleti si mogel na teh drevesih videti glinaste lončke, pritrjene v zaseko z žebeljem in pokrite z lesenimi ali glinastimi pokrovi. Ta drevesa so pionirji naše nove, mlade panoge gozdnega gospodarstva — smolarjenja. To so pionirji one panoge, ki je pustila Landes v Franciji spremenila v "Zlato obalo" in ki bi mogla pozlatiti tudi naš kameniti Kras, naš šipki pesek in beli prod.

Gledajoč ta drevesa se bo marsikdo vprašal, ali bodo tako narezana drevesa še sploh kaj rastle in ali se ne bodo sploh posušila. Res, z rano daleč okoli debela zajeto drevo verjetno ne bo več bogve kaj rastle. Posušilo pa se tako kmalu ne bo, saj se hrani skozi precejšnji neranjeni del oboda. Če pa se bo že kakšno preveč zajeto drevo začelo sušiti, pa še ne bo nesreče. Danes, ko šele vežbamo prvi kader smolarjev in nabiramo potrebna izkustva iz smolarjenja, smolarimo le na drevesu, ki je itak določeno za posek v nekaj letih. V teh letih skušamo iz drevesa ististiti tudi čim več smole in delamo zato tudi široke rane. Pozneje, ko bomo imeli dovolj izkušenj in izvežban kader smolarjev, pa bomo lahko prešli tudi v mlajše borove gozdove in smolarili daljšo dobo z ožimi ranami, pri katerih drevo ne le ne zastaja v rasti, temveč po trditvah nekaterih strokovnjakov še celo hitreje raste. V zibelki evropskega smolarjenja — Franciji, se bor smolari že od njegovega 20 ali 30 leta dalje in da v vsej svoji življenjski dobi do 80 kg smole. Če prečemo vrednost te smole, bomo videli, da ta večkrat presega vrednost lesa in da je glavni dohodek iz gozda smola. Pri našem boru in našem podnebju takega donosa smole najbrž ne bomo dosegli. Lahko pa se mu bomo znatno približali, če bomo tej naši novi panogi posvetili potrebno ljubezen in skrb.

Marsikdo se bo tudi vprašal, kako vpliva smolarjenje na les. Temu lahko odgovorimo, da je les smolarjenega bora trpežnejši kot les nismolarjenega bora, ker se zaradi rane še močneje prepoji s smolo. Smola pa je sredstvo, s katerim se drevo brani proti gnilobi in drugim boleznim. Sam les pa se pri pravilnem smolarjenju tako plitko zarezuje, da pri žaganju bora nimamo nobenih posebnih odpadkov.

Lani smo smolarili le v gozdovih obce ljudske imovine. Naše potrebe na smoli in njenih izdelkih pa so ogromne. Iz sestavin smole, terpentinskega olja in kolonije, izdeluje industrija nešteto zelo važne izdelke. Iz terpentinskega olja delajo firneže, barve, lake, zdravila, topila in nešteto druge ke-

Buy U.S. Savings Bonds
REGULARLY

Ask where you WORK
Ask where you BANK

mične izdelke. Kolofonija pa se rabi pri proizvodnji kleja za papirnice, raznih smol, mila, linolesa, izolacijskega materiala, umetne gume, maže za čevlje, kolomaza in drugih potrebščin. Da nam teh prepotrebnih stvari ne bo manjkalo, bo treba smolariti tudi v kmečkih gozdovih, preden se posejejo. V vsakim boru, ki se poseže ne-smolarjen, gre v izgubo 6 do 10 kg smole, ki jo more bor v par letih dati. V izgubo gre tudi izkupicek za smolo, zaslužek pri delu in devize, ki bi nam tako prav prišle za stvari, ki jih ne moremo doma izdelati. Zaradi tega pomena smole je na pr. bivša Nemška Avstrija že leta 1920 prepovedala sečnjo vsakega bora, ki ni bil prej predpisano smolarjen.

Za pogozdovanje našega Krasa, našega skalovja, peska in proda dajemo letno težke denarje. Koliko prizadevanja pa je treba, preden pripravimo posestnike do tega, da dajo svoj prazni svet pogozditi z borom, ki edini tu uspeva. Čisto drugače pa bo naš človek gledal na bor in vse drugače bo steklo pogozdovanje našega golega sveta, če bomo znali izkoristiti zlato, ki nam ga bor ponuja, dragoceno smolo.

Na Državni gozdarski šoli v Mariboru sta bila že dva smolarska tečaja. Spomladi pa bo po deželi več tečajev za smolarje. Ministrstvo za kmetijstvo in gospodarstvo bo izdalo tudi smolarski priročnik, kjer bo podrobno opisan, kako se pridobiva iz bora smola.

ZASTOPNIKI LISTA PROSVETE

so vsi društveni tajniki in tajnice in člani, ki jih društva izvolijo v to svrbo.

Naši nastavljeni lokalni in potvalni zastopniki za določene okraje so:

Louis Barborich, za Milwaukee, Wis. in okolico.

Anton Jankovich, za Cleveland, Ohio in okolico.

Frank Klus, za Chisholm, Minn. za Chisholm in okolico.

Frank Cvetan, za Tire Hill, Pa. za voo srednje-vzhodno Penna.

Anton Zornik, za Hermiston, Pa. za voo zapadno Pennsylvanijo.

Poleg vseh teh pa lahko vsak član ali naročnik sam pošlje svoje naročnine direktno listu

PROSVETA

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PROLETAREC

Je v boju za pravice delavcev 42 let.

NAROČITE SI GA!

Stane za celo leto \$3. za pol leta \$1.75.

... za tri mesece \$1.

STE SI

AMERIŠKI DRUŽINSKI KOLEDAR

LETNIK 1947. že naročili!

Stane \$1.50. Za v stari kraj \$1.65.

V zalogi imamo tudi Adamičeve ter razne druge angleške knjige. In pa VELIKO SLOVENSKIH. Pišite po cenik.

Naslov:

PROLETAREC

2301 S. LAWDALE AVENUE

CHICAGO 23, ILLINOIS

Razni mali oglasi

ZENITVENA PONUDBA

Vdovec, brez otrok, se želi seznaniti s Slovenko ali Hrvatko v starosti 35 do 45 let, brez ali z enim otrokom. Imam stalno delo, svoj dom in nekaj prihrankov. Katero želim, naj piše in priloži sliko, katero vrnem na zahtevo. "Vdovec", 2657 S. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

TAILOR OR DRESSMAKERS

Men or women - Experienced

Good pay

Good working conditions

SOCIETY CLEANERS

2535 N. Western

COMPTOMETER OPERATORS

Starting rate \$45.24

Hours: 8:30 to 5 - 1 P.M. Saturday

MILWAUKEE RAILROAD

Room 67

2423 Southport Avenue

Slovene Records

10-inch records 79c COD, plus postage

C-400 Moja baba je pijana, polka

Ko pridem skozi log, valček

C-408 Lubica polka

Planica polka

C-410 Pomladanski polka

Bele rože, valček

C-412 Tekletova točva, valček

Veseli tovariši, polka

Kusar's orchestra

C-413 Detrotška polka

Dixie day polka

C-414 Treba in, treba ni, polka

Herkulovic, waltz

C-415 Moje ženke glas

Na levo, na desno, polka

C-416 Moje dekle

Dale, kdo bo tebe trušal

Frank Yankovic and his orch.

B-003 Po zimi pa rožice ne cveto, val.

Veseli lovec, polka

B-404 Odpiraj dekle kamrico, polka

Gor čez jezera, valzer

J. Pluth and his orch.

Write for free catalogue of all new

SLOVENE RECORDINGS

to

PALANDECH'S

536 S. Clark Street, Chicago 5, Ill.

V Prosveti so dnevne svetovne

in delavske vesti. Ali jih

čitate vsak dan?

Razni mali oglasi

MOTO-

THE BEST RADIO PLACE
IN TOWN NEEDS

SOLDERERS AND WIRERS

EXPERIENCED RATE, \$1.00

AUTOMATIC INCREASES

TO

\$1.16

We train inexperienced girls
Starting rate 95c

ROLA

4545 W. AUGUSTA-BLVD.

HIŠINJE

STALNO KRATKOURNO DEL

ČISTA, MODERNA POSLOPIJA

• IZREDNO VIŠOKE PLAČE:

72½c na uro za pričetek

77½c na uro po 3 mesecih

82½c na uro po 6 mesecih

• 5 in 6 DNEVNI TEDEN

• URE: 5:30 do polnoči

• PLAČANE POČITNICE IN

PRAZNIKI

• UNIFORMO PRESKRBITO,

PROSTO PRANJE

• VEČ DELAVSKIH UGOD-

NOSTI

Skušali vas bomo uposliti bl

vašega doma

Pridite in govorite z Miss All

Uposlevalni urad za ženske

Illinois Bell

Telephone Co.

309 W. Washington St.

TISKARNA S.N.P.J.

sprejema vsa

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnikje, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, angleškem jeziku in drugih

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO SNPJ.

DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

... Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne

... Cene zmernne, unijsko delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

SNPJ PRINTERY

2657-59 S. Lawndale Avenue Chicago 23, Illinois

TEL. ROCKWELL 4804

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto in prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine k eni naročnini. List Prosveto stane za vse enako, za člana ali nečlane \$3.00 za eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri asecmentu \$1.20 na tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni varoka, reči, da je list predrag za člano SNPJ. List Prosveto je vasa lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnimo: Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveto. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročnika.

Cena listu Prosveto je:

Za Združ. države in Kanado \$3.00

1 tednik in ... 8.00

2 tednika in ... 5.00

3 tednike in ... 4.40

4 tednike in ... 3.20

5 tednikov in ... 2.00

Za Evropo je ... \$1.00

Ispolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali

Money Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vasa lastnina.

PROSVETA, SNPJ.

2657 So. Lawndale Ave.

Chicago 23, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino na list Prosveto vsoto \$

1. Ime _____ Čl. družine št. _____

Naslov _____

Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od slednjih

členov moje družine:

2. _____ Čl. družine št. _____

3. _____ Čl. družine št. _____

4. _____ Čl. družine št. _____

5. _____ Čl. družine št. _____

Mesto _____ Država _____

Nov naročnik ☐ Star naročnik ☐